

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
 Τηλ. επικ.: 210 7767 023
 Email koinovouleftikos@justice.gov.gr

Αθήνα, 26 -06 - 2017
 Αρ. Πρωτ.: 412

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
 Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
 Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

Βουλευτή: κ. Χ. Χατζησάββα
 (δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
 της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 5302/28-04-2017

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 5302/28-04-2017 Ερώτησης, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Χ. Χατζησάββα, με θέμα: «Ανεξέλεγκτη η κατάσταση στα σωφρονιστικά ιδρύματα», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια, παρά την υφιστάμενη δύσκολη οικονομική συγκυρία, για την εξεύρεση πόρων με στόχο την καλύτερη δυνατή κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης, την αύξηση του αριθμού του και την ταχύτερη δυνατή ενεργοποίηση των προβλεπόμενων εκ του νόμου διαδικασιών σε περιπτώσεις επιθέσεων σε βάρος του.

Οποιαδήποτε αναφορά ή πληροφορία σχετικά με απόπειρα τέλεσης ποινικών αδικημάτων σε βάρος σωφρονιστικών υπαλλήλων διαβιβάζεται προς τις αρμόδιες εισαγγελικές και διωκτικές αρχές για περαιτέρω διερεύνηση και εκτίμηση ενώ ακολουθούνται και οι αντίστοιχες πειθαρχικές διαδικασίες.

Όσον αφορά σε θέματα εκπαίδευσης του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης σημειώνεται ότι οι επιλεγόμενοι ως εξωτερικοί φρουροί διορίζονται ύστερα από επιτυχή παρακολούθηση προγράμματος βασικής εκπαίδευσης σε σχολές του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή της Ελληνικής Αστυνομίας, διάρκειας δύο μηνών. Οι διοριζόμενοι ολοκληρώνουν τη βασική τους εκπαίδευση με τρίμηνη υποχρεωτική πρακτική άσκηση στις Υπηρεσίες Εξωτερικής Φρούρησης των Καταστημάτων Κράτησης. Η επίδοσή τους κατά το παραπάνω στάδιο εκτιμάται υποχρεωτικά, προκειμένου να μονιμοποιηθούν (άρθρο 49 παρ. 6 ν. 2721/1999).

Ως προς το λοιπό προσωπικό φύλαξης των Καταστημάτων Κράτησης εφαρμόζεται η υπ' αριθ. 22195/12-2-1999 απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης «Οργάνωση και υλοποίηση ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων εισαγωγικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης των υπαλλήλων του κλάδου ΔΕ Φύλαξης Καταστημάτων Κράτησης» (Β' 125).

Στο πλαίσιο της αναγκαιότητας περί διαρκούς εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των υπαλλήλων υπάρχει συνεργασία με το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την παρακολούθηση των υφιστάμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αλλά και τη δημιουργία νέων και προσαρμοσμένων στις υπηρεσιακές ανάγκες των

υπαλλήλων των Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας. Ήδη διεξάγονται δύο (2) προγράμματα επιμόρφωσης του προσωπικού ΔΕ Φύλαξης και ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης από το ΙΝ.ΕΠ., με θέμα: 1) «Ψυχική υγεία και αντιμετώπιση κρίσεων στις φυλακές» και 2) «Ο ρόλος του προσωπικού των φυλακών στη μεταχείριση και επανένταξη των κρατουμένων».

2) Σχετικά με την δυνατότητα αλλοδαπών κρατουμένων να εκτίσουν το υπόλοιπο της ποινής τους στην χώρα τους, επισημαίνουμε τα εξής:

Οι αλλοδαποί κρατούμενοι σε Ελληνικά Καταστήματα Κράτησης, εφόσον το επιθυμούν οι ίδιοι, μπορούν να εκτίσουν το υπόλοιπο της ποινής τους στο κράτος του οποίου φέρουν την υπηκοότητα (το «κράτος της εκτέλεσης»), κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.1708/1987 (Α'108), με τον οποίο κυρώθηκε η πολυμερής σύμβαση για τη μεταφορά των καταδίκων, που υπογράφηκε στο Στρασβούργο στις 21-3-1983, στα πλαίσια του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προβαίνει στην άμεση εξέταση των σχετικών αιτημάτων, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι:

- ο κατάδικος είναι υπήκοος του κράτους της εκτέλεσης,
- η καταδικαστική απόφαση είναι αμετάκλητη,
- η διάρκεια της ποινής που υπολείπεται να εκτίσει ο κατάδικος είναι τουλάχιστον εξάμηνη κατά την ημερομηνία λήψης της αίτησης μεταφοράς ή η διάρκεια της είναι αόριστη.
- οι πράξεις ή οι παραλείψεις που αποτέλεσαν το λόγο της καταδίκης αποτελούν ποινικό αδίκημα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους της εκτέλεσης, ή θα έπρεπε να αποτελούσαν ένα τέτοιο αδίκημα, εάν είχαν διαπραχθεί στο έδαφός του,
- Συγκατατίθεται για τη μεταφορά του ο κατάδικος (ή ο νόμιμος αντιπρόσωπος του, εάν αυτό θεωρείται αναγκαίο από ένα από τα δύο Μέρη, λόγω της ηλικίας του ή της φυσικής ή πνευματικής του κατάστασης), αφού προηγουμένως έχει ενημερωθεί για τις νομικές συνέπειες τυχόν μεταφοράς του,
- το κράτος της καταδίκης και το κράτος της εκτέλεσης συμφωνούν για τη μεταφορά αυτή.

Περαιτέρω, με το ν. 4307/2014 (Α'246), ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Απόφαση - Πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως τροποποιήθηκε με την Απόφαση - Πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές αποφάσεις, οι οποίες επιβάλλουν στερητικές της ελευθερίας ποινές ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για το σκοπό της εκτέλεσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η εν λόγω Απόφαση-Πλαίσιο διευκολύνει έτσι περαιτέρω τη μεταφορά υπηκόων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι καταδικάστηκαν για ποινικές παραβάσεις στην Ελλάδα, ώστε να εκτίσουν την ποινή τους σε καταστήματα κράτησης της χώρας τους.

Αρμόδια αρχή για την αναγνώριση και την εκτέλεση της απόφασης είναι ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών στην περιφέρεια του οποίου ο καταδικασθείς έχει τη συνήθη διαμονή του. Αρμόδια αρχή για τη διαβίβαση της απόφασης είναι ο Εισαγγελέας του Δικαστηρίου που εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται ως κεντρική αρχή για να επικουρεί τις αρμόδιες δικαστικές αρχές για τη διοικητική διαβίβαση και παραλαβή των αποφάσεων, καθώς και για την τήρηση στατιστικών στοιχείων (επισυνάπτεται σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με αριθ. πρωτ. 15208/3-3-2015 προς τις Διευθύνσεις των Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας).

3) Αναφορικά με τις επικρατούσες συνθήκες στο ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα, σημειώνουμε τα κάτωθι:

Οι πρόσφατες νομοθετικές πρωτοβουλίες (νόμοι 4322/2015, 4356/2015 και 4411/2016) οδήγησαν σε σημαντική μείωση του πληθυσμού των Καταστημάτων Κράτησης μέσω διατάξεων διαβαθμισμένης απόλυσης και απόλυσης υπό όρους για άτομα με αναπηρία και σοβαρά ασθενείς,

ενώ επίσης σηματοδότησαν την αρχή μιας πιο σφαιρικής προσέγγισης του Σωφρονιστικού συστήματος. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των κρατουμένων μειώθηκε κατά 18,3% (από 11.798 την 1/1/2015 σε 9.636 στις 16/5/2017, με συνολική χωρητικότητα 9.815 θέσεων) και παραμένει μέχρι σήμερα σταθερή. Αυτή η σταθεροποίηση θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική για περαιτέρω παρεμβάσεις για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου στα Καταστήματα Κράτησης και για τη διασφάλιση των αναγκαίων συνθηκών για την ορθή διαχείριση του σωφρονιστικού συστήματος.

Για τις γενικές βελτιώσεις που έγιναν στο ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα, σημειώνουμε ότι, σύμφωνα με πρόσφατο δελτίο Τύπου του Συμβουλίου της Ευρώπης, σχετικά με την μείωση του υπερπληθυσμού των Καταστημάτων Κράτησης «... η κατάσταση βελτιώθηκε στην Ελλάδα, όπου η πυκνότητα των φυλακών έπεσε από 121,4 σε 97,6.» ([https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=DC-PR031\(2017\)&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=DC&BackColorInternet=F5CA75&BackColorIntranet=F5CA75&BackColorLogged=A9BACE&direct=true](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=DC-PR031(2017)&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=DC&BackColorInternet=F5CA75&BackColorIntranet=F5CA75&BackColorLogged=A9BACE&direct=true)).

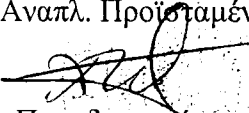
Περαιτέρω, η μείωση αυτή έχει οδηγήσει σε σημαντική ανακούφιση και επακόλουθη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα Καταστήματα Κράτησης. Επιπλέον, τα μέτρα για τη μείωση του πληθυσμού κρατουμένων συνδυάστηκαν με πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και την υποστήριξη της κοινωνικής επανένταξης, μέσω ανακαινίσεων στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις, ενίσχυσης των υπηρεσιών υγείας, ανάπτυξης εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών, αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων για κρατούμενους, προγράμματα κατάρτισης προσωπικού και ενίσχυσης της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

Για τη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας στις εγκαταστάσεις των Καταστημάτων Κράτησης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων έχει αναπτύξει στενή συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας με σκοπό τον σχεδιασμό εκτεταμένων παρεμβάσεων για τον εξορθολογισμό του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης τόσο σε πρωτοβάθμιο όσο και σε δευτεροβάθμιο επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, χαρτογραφήθηκαν οι υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης σε όλα τα Καταστήματα Κράτησης και ήδη, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, συστάθηκαν Ειδικά Περιφερειακά Ιατρικά Κέντρα (Ε.Π.Ι.Κ.) σε είκοσι πέντε (25) Καταστήματα Κράτησης τα οποία συμπεριλήφθηκαν στο εθνικό δίκτυο πρωτοβάθμιας ιατρικής περίθαλψης. Ως εκ τούτου, στις εν λόγω -υφιστάμενες πλέον- ιατρικές δομές, το Υπουργείο Υγείας τοποθετεί τόσο γενικούς όσο και αγροτικούς γιατρούς. Επιπλέον από το Υπουργείο μας διορίστηκαν στα Καταστήματα Κράτησης το έτος 2016 εννέα (9) γιατροί εκ των οποίων τρεις (3) στο Νοσοκομείο Κρατουμένων Κορυδαλλού, όπου έγιναν σημαντικές βελτιώσεις. Επίσης, δημιουργήθηκε μια μικτή επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους των Υπουργείων Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρώπινων Δικαιωμάτων για να εξετάσει την ένταξη του Νοσοκομείου Φυλακών Κορυδαλλού στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και να ολοκληρώσει το σχέδιο για την ανάπτυξη κατάλληλων υγειονομικών υπηρεσιών σε όλες τις φυλακές της χώρας.

Τέλος, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων έχοντας ως στόχο τη βέλτιστη ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων στα Καταστήματα Κράτησης αλλά και την ενίσχυση του προσωπικού κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, σχεδίασε -σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης (Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (CPT) & Μονάδα Συνεργασίας Ποινικού Δικαίου)- δράσεις τόσο στον τομέα της αρχικής εκπαίδευσης όσο και στη δια βίου κατάρτιση του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Ακριβές αντίγραφο
Η Αναπλ. Προϊσταμένη Τμήματος

Χ. Παπαδημητρίου